

Gemeente Leeuwarden
t.a.v. College van B&W,
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Datum: 18-08-2026
Betreft: Indiening Woo-verzoek inzake Buma en Wob/Woo
Ons kenmerk: FTM-671-2026

Geachte leden van het College van B&W,

Tot mij wendde zich onderzoeksjournalist [REDACTED], met de vraag om namens de in Amsterdam gevestigde mediaorganisatie FTM Media B.V. (hierna: FTM) bij u een Woo-verzoek in te dienen inzake (oud)burgemeester Sybrand van Haersma Buma en de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en Wet open overheid (Woo)

De machtiging van FTM aan mij treft u aan als bijlage.

Dit Woo-verzoek wordt hieronder nader uitgewerkt.

Het Woo-verzoek

Met een beroep op de Woo verzoek ik u om een kopie van alle documenten bij of onder u, inzake de uitvoering van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en Wet open overheid (Woo) gericht aan of afkomstig van oud-burgemeester Sybrand van Haersma Buma, van 26 augustus 2019 tot 1 juli 2026. Waaronder:

- Notities, adviezen, nota's, memo's.
- Alle beslisnota's bij Wob en Woo-besluiten, in die gevallen dat S. Buma wijziging heeft (laten) doorvoeren m.b.t. de inhoud van openbaarmaking.
- Alle communicatie over individuele Wob en Woo-procedures gericht aan of afkomstig van S. Buma.
- Alle documenten met betrekking tot de uitvoering van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en Wet open overheid (Woo) gericht aan of afkomstig van S. Buma.
- Alle documenten over problemen/moeilijkheden met de uitvoering van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en Wet open overheid (Woo) gericht aan of afkomstig van S. Buma.
- Alle documenten m.b.t. contacten met derden over de uitvoering van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en Wet open overheid (Woo), gericht aan of afkomstig van S. Buma.
Waaronder:
 - VNG
 - IPO
- Alle documenten m.b.t. contacten met derden over problemen/moeilijkheden bij de uitvoering van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en Wet open overheid (Woo), gericht aan of afkomstig van S. Buma. Waaronder:
 - VNG
 - IPO

De inzet van weigergronden

Mocht u op een of meer onderdelen overwegen over te gaan tot niet-integrale verstrekking van het gevraagde dan verzoek ik om:

- proportionele weigeringen,
- per, deel van, een te weigeren document of paragraaf, om motiveringen overeenkomstig Woo, Awb, EVRM, waaronder het noodzakelijkheidsvereiste in EVRM art. 10, en overeenkomstig geldende jurisprudentie.
- indien u de toegang tot delen weigert. inzake die delen ambtshalve beperkte versies van het document of de paragraaf te verstrekken met in meest subsidiaire posities samenvattingen met tenminste de naakte feiten [term van De Afdeling van de Raad van State].

Overwegingen bij de zoekslag

Gelet op het zorgvuldigheidsbeginsel Awb wordt gevraagd om in de beslissing in enkele regels aandacht te besteden aan de methode van de zoekslag.

Bijvoorbeeld of het raadplegen van het DMS: Document Management Systeem afdoende was; of dat er ook op andere wijzen gezocht is in andere systemen en of er mensen geraadpleegd zijn en hoe dit verlopen is.

Deze toelichting wordt ook gevraagd omdat bij een bijzonder groot deel van de Woo-procedures in de bezwaarfase en zelfs in de beroepsfase nog onduidelijkheid bestaat over de breedte en de diepte van de zoekslag.

Inventarislijst

In het kader van de Woo hoeft u geen nieuwe documenten op te stellen toch vraag ik u om een inventarislijst van de onder de reikwijdte van dit verzoek vallende documenten onderdeel te laten zijn van de primaire beslissing. Formeel is dit een vraag om kopie van een deel van een bestaand document, en dus niet een vraag om een nieuw document op te stellen.

Deze vraag is gebaseerd op het zorgvuldigheidsbeginsel in de Awb en in overeenstemming met een groeiend gebruik in de verstrekkingpraktijk. Alleen met zo een lijst geeft een primaire beslissing een uitputtend beeld van de onder het verzoek vallende documenten. In de lijst zie ik graag per document aangegeven: verstrekt / deels geweigerd / geheel geweigerd, en bij weigeringen per weigering de grond en de aan die weigering gebonden motivering

Het opstellen van zo een lijst is niet het maken van een nieuw document aangezien het een eenvoudig te genereren deel is van een bestaand document of bestaande documenten: het documentenbestand of de documentbestanden bijvoorbeeld in uw DMS: Document Management Systemen.

Doorgeleiding, wanneer wel en wanneer niet

Mochten delen van het gevraagde zich niet bij of onder u bevinden dan verzoek ik om doorverwijzing [Woo art. 4.2.1 t/m 4.2.3]. Indien u dit doet dan ontvang ik graag een bericht inzake wat u wanneer aan wie doorgeleid heeft.

Beslistermijn, overleg en het tijdigheidsvereiste

Ik ga akkoord met een primaire beslissing 42 dagen na ontvangst van dit verzoek.

Tijdens de behandeling van dit verzoek ben ik beschikbaar voor overleg over manieren waarop aan dit verzoek gevolg gegeven kan worden.

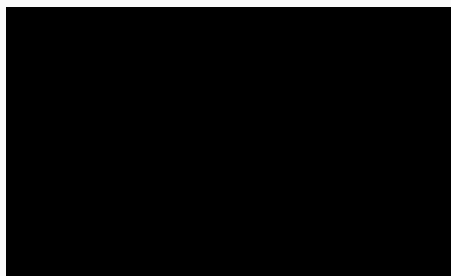
Vraagt u om overleg dan is het van belang om voorafgaand aan dat overleg en overeenkomstig het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel te vernemen wat uw vragen en knelpunten zijn.

Zit het probleem in het aantal deel-aangelegenheden of in het aantal documenten dan kan het overleggen van een op de aangelegenheid gemaakte deel-uitdraai van uw documentregister, welke in het kader van de Archiefwet bij of onder u berust, zeer behulpzaam zijn.

Zo een uitnodiging voor overleg zie ik graag binnen de kaders van Woo art. 4.1.5 en met inachtnaam van het tijdigheidsvereiste zoals vermeld in Woo art. 4.4.1.

Omdat zo een overleg kan leiden tot afspraken over bijvoorbeeld inperking, verdaging of fasering is het van belang dat tenminste één Awb bevoegde ambtenaar deelneemt.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]
Postbus 3303
1001 AC Amsterdam

[Redacted]
woo@ftm.nl

Bijlagen: Machtiging FTM MEDIA B.V.

Inhoudsopgave

0001_Annotatie bespreken vervolg knelpunten juridische procedures_Geanonimiseerd	2
0002_Re Artikel 41 brief_Geanonimiseerd	7
0003_Annotatie uitvoeringscapaciteit WOO en memo WOO JVZ_Geanonimiseerd	9
0004_Concept-reactie wetsvoorstel gegevensvergaring openbare orde_Geanonimiseerd	16
0005_Re Concept vragen aan de Kmar - voor akkoord_Geanonimiseerd	18
0006_Re Aanpassingen A4 CDA inzet volgende kabinetsperiode_Geanonimiseerd	21
0007_Bespreking oneingelijke Woo-verzoeken PO 2 september 2024_Geanonimiseerd	27
0008_Fw Kabinet zet vol in op slagvaardigere overheid_Geanonimiseerd	29
0009_4.1 - Memo knelpunten Woo_Geanonimiseerd	33

Annotatie
overleg inzake toename oneigenlijk gebruik van juridische
procedures met Annemieke van Dam - Sybrand Buma - Arne Hout
26 juni 2024

Opgesteld door 5.1.2e

Inleiding/context:

- In september 2022 is door het SBO een nota met knelpunten in de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit ingebracht. Een daarvan is het thema 'toename juridische procedures'. Besloten is destijds is dit knelpunt nader in kaart te brengen. Het instituut voor publieke waarden heeft hierbij ondersteund.
- In het SBO van 24 april 2024 is afgesproken dat SBO-leden Sybrand Buma, Arne Hout (BZK) en Annemieke Dam met elkaar in overleg gaan over hoe verder opvolging te geven aan het SBO knelpunt "toename oneigenlijk gebruik van juridische procedures".
- Doel overleg 26 juni 2024: opvolging geven aan de nota. Arne Hout zal een toelichting geven op het onderzoek naar de Woo dat BZK gaat doen.

Algemeen

In de 'nota knelpunten' van het SBO van september 2022 is aangegeven dat er een toename lijkt te zijn in het indienen van met name Woo-, maar ook informatie- of inzageverzoeken door 'notoire' indieners. Daarnaast wordt steeds meer gezien dat voorlopige voorzieningen, bezwaar- en beroepsprocedures maximaal worden ingezet in reactie op genomen bestuurlijke maatregelen (Woningsluitingen, Bibob-toetsingen etc). Hierbij is de indruk dat dit voor een deel wordt gedaan om oneigenlijke redenen: niet ten behoeve van de eigen informatievoorziening of rechtspositie, maar om zand in de machine van de overheid te strooien. Het is niet eenvoudig om tot oplossingsrichtingen te komen, omdat hierbij al snel het risico dreigt dat de toegang tot het recht beperkt wordt (of in elk geval dat beeld ontstaat). Tegelijkertijd kosten dit soort procedures overheidsinstanties buitenproportioneel veel tijd en is er de behoefte hier met elkaar over te spreken.

BZK gaat onderzoek doen naar de Woo; naar mogelijkheden om het type en aantal documenten dat kan worden opgevraagd alsmede de tijd die het bestuursorgaan maximaal dient te besteden aan de afhandeling van een verzoek. SBO leden kunnen helpen met het aanleveren van data aan BZK (aantal W00 verzoeken en tijd die gemoeid is met het afhandelen van verzoeken). Dit verzoek is nog niet officieel ingediend (25-06-2024) en hoe het verzoek precies luidt is nog niet duidelijk. Doel van het onderzoek zou moeten zijn een kwalitatieve weergave van het probleem (dus niet kwantitatief, want dat geeft te weinig beeld): een klein aantal personen/ondernemers/criminelen zorgt voor een enorme druk op de capaciteit van de overheid, en dat willen we tegen gaan.

Bespreekpunt

Is het onderzoek m.b.t. Woo procedure dat BZK gaat doen voldoende om opvolging te geven aan de nota "knelpunt juridische procedures"?

Uiteraard speelt het onderzoek breder dan de Woo. Ook andere procedures worden oneigenlijk gebruikt (indienen bezwaren, voorlopige voorzieningen). Het IPW (Instituut voor Publieke Waarden heeft aangegeven hier wel onderzoek naar te willen doen. Voorstel IPW is om dan bij een aantal casussen (die SBO leden aanleveren) een analyse wordt gemaakt en er elementen uit gefilterd worden wat je in de betreffende situatie als overheid zou kunnen doen.

Kabinetsreactie invoeringstoets Woo

Afgelopen vrijdag is de kabinetsreactie op de invoeringstoets verschenen.

[Kamerbrief met kabinetsreactie op invoeringstoets Wet open overheid \(Woo\) | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

De kern van de kabinetsreactie is dat wordt ingezet op een **betere uitvoering én betere uitvoerbaarheid** van de Woo.

Ondanks dat overheidsorganisaties veel capaciteit inzetten voor de afhandeling van Woo-verzoeken, is het niet mogelijk dergelijke verzoeken binnen de huidige wettelijke kaders van de Woo af te handelen. Ook leggen omvangrijke en oneigenlijke verzoeken beslag op de capaciteit voor de afhandeling van andere, kleinere Woo-verzoeken. Het kabinet wil daarom, zonder afbreuk te doen aan de doelstellingen van de Woo, nader kijken naar de concrete uitvoeringslasten, kosten en (benodigde) capaciteit voor de uitvoering van de Woo.

Er is een tijdlijn aangegeven wanneer welke maatregelen worden voorzien. Hiervoor wil het kabinet de Woo gaan evalueren. Eind 2025 wordt gestart met een vervroegde wetsevaluatie. Vooruitlopend daarop zal er een onderzoek worden uitgevoerd naar de huidige uitvoeringslast, kosten en (benodigde) capaciteit bij de afhandeling van Woo-verzoeken. Mogelijk is daarbij meer kwalitatieve input vanuit de gemeenten wenselijk.

Casuïstiek Gemeente Leeuwarden

De gemeente Leeuwarden heeft vooralsnog niet te maken gehad met formele oneigenlijke Woo-verzoeken. Dat neemt niet weg dat de ruime formulering van het recht met zich meebrengt dat er omvangrijke verzoeken binnenkomen, waarbij de afhandeling ervan om veel capaciteit vraagt. In een aantal gevallen is er sprake van

samenhang tussen Woo verzoeken en andere lopende procedures; dit kan vraagtekens oproepen. Dergelijke verzoeken nemen veel capaciteit in beslag. Een tijdschatting is lastig te maken, omdat verzoeken zeer uiteenlopend zijn en het benodigd aantal uren zodoende ook. Een afhandeling kan soms weken in beslag nemen.

Voorbeelden van cases van verschillende afdelingen binnen gemeente Leeuwarden staan opgenomen in de bijlage memo oneigenlijke Woo verzoeken van JVZ d.d. november 2023. Daarnaast geeft het jaarverslag inzicht in cijfers. Een aantal voorbeelden van concrete cases in Leeuwarden:

1. Een burger die een Woo-verzoek heeft gedaan over de afhandeling van een Woo-verzoek. Er is lang gesproken over hoe hiermee om te gaan. Als je zoiets honoreert, blijf je in een vicieuze cirkel doorsteggelen. Dit kan (zeer) veel tijd vergen, omdat een burger op deze manier een bepaalde kwestie in principe nooit hoeft te laten rusten. Bovendien biedt de misbruikbepaling hier (nog) weinig houvast, waardoor deze voor een bestuursorganen weinig uitkomst biedt. Het verdient aanbeveling om de misbruikbepaling duidelijker vorm te geven. M.i. kan ook beter uitgegaan worden van "oneigenlijk gebruik". Deze bepaling moet terughoudend moet worden toegepast, maar op dit moment wordt zelden gedurfd deze aan te wenden. Het is de vraag of dat de bedoeling van de wetgever is en of dat de uitvoerbaarheid van de Woo bevordert.
2. Er is een burger die aanhoudend brieven (in de vorm van Woo-verzoeken, maar ook andere soorten brieven) stuurt over eenzelfde onderwerp. Daarbij is de blog van het Nederlands Kenniscentrum Open Overheid interessant: <https://nkoo.nl/rechtspraak/raad-van-state-misbruik-van-de-woo/>). De blog gaat over misbruik van de Woo. Misbruik stellen vraagt veel van een bestuursorgaan maar is niet onhaalbaar. Ook hier kun je je weer afvragen of oneigenlijk gebruik betere terminologie is. Inmiddels heeft deze burger ook de Woo-route uitgevonden. De burger vraagt telkens (net iets andere) informatie op die te relateren is aan eenzelfde kwestie. Dit voelt alsof het bedoeld is om het bestuursorgaan dwars te zitten. Het voelt eveneens alsof deze burger de beslissingen van ons bestuursorgaan niet respecteert en de Woo 'gebruikt' om zich maar niet neer te hoeven leggen bij bepaalde beslissingen en/of antwoorden die hij/zij ontvangt.
3. Er is een casus waarbij met de verzoeker is afgestemd dat zijn/haar verzoek wordt afgedaan als informeel informatieverzoek en niet als zijnde Woo-verzoek. Dit omdat de verzoeker – gelet op privacyredenen – helemaal niet gebaat is bij openbaarmaking voor eenieder. Een informeel informatieverzoek, waarbij die openbaarmaking niet plaatsvindt, is daarom een geschikter middel. Nu de uitkomst van het informatieverzoek kennelijk niet naar wens is, wordt de Woo plotseling alsnog aangewend. Dit terwijl door de verzoeker reeds is aangegeven dat de informatie enkel wordt opgevraagd voor eigen gebruik en de verzoeker niet per se gebaat is bij openbaarmaking. Ook hier wordt de Woo dus gebruikt om zich maar niet

hoeven neer te leggen bij een beslissing. Dit vergt veel tijd, omdat er opnieuw een uitvoerig besluit moet worden opgesteld en er in deze specifieke situatie ook nog een bezwaarprocedure moet worden gevoerd. Wat hierbij relevant is, is het volgende. De Woo-verzoeker hoeft op grond van de Woo geen belang te stellen, maar dit zorgt ervoor dat de Woo ook gebruikt kan worden voor doeleinden waarvoor deze oorspronkelijk niet is bedoeld: namelijk verzoeken waarbij openbaarmaking niet het doel is. Het is verder nog niet geheel duidelijk of de misbruikbepaling hiervoor kan worden gebruikt. Daarin wordt kennelijk van gemeenten verwacht dat ze hiermee pionieren, maar door de onvoldoende houvast en dus onzekerheid blijft dat pionieren veelal achterwege. Vermoedelijk durven bestuursorganen het risico simpelweg niet te nemen. Dit zorgt ervoor dat de rechtspraak zich onvoldoende ontwikkelt. De (zeer ruime) reikwijdte van de Woo, ofwel het niet hoeven stellen van een belang, is helder geformuleerd in de wet, maar het zorgt voor gebruik van de Woo op een wijze waarvoor de Woo niet is bedoeld. Het is de vraag of dit de bedoeling van de wetgever is geweest en of er niet meer kaders zouden moeten worden geboden in de wet.

Vergelijkbaar casuïstiek

Bij de gemeente Tilburg is een casus bekend waarin zij een beroep hebben gedaan op artikel 4.6 Woo¹. Of dit stand heeft gehouden in bezwaar en/of beroep, als dat überhaupt al is ingesteld, is mij (nog) niet bekend.

De adviseur Regioburgemeester vanuit de politie geeft het volgende aan. Binnen de politie is het signaal dat het aantal Woo-verzoeken en de omvang ervan flink is toegenomen (sinds invoering Woo). De oorzaak daarvan ligt volgens de afdeling vooral in het ontbreken van het kenbaar maken van de bedoeling van het verzoek. De organisatie legt dan vaak contact met de indiener. Opzet/misbruik is lastig aan te tonen.

Het RIEC heeft zelf geen voorbeelden van cases (WOO of andere juridische procedures) waarbij oneigenlijk gebruik is gemaakt van het middel en dit gebruik is om "zand te strooien in de machine van de overheid". Vanuit de juridische ondersteuning wordt aangegeven dat er in gemeenten – met name kleinere gemeenten – soms beperkte kennis is van de wetgeving. Dit in combinatie met de tijdsdruk van een verzoek, maakt het verloop van de procedure er niet makkelijker op. Of er daadwerkelijk sprake is van misbruik is echter moeilijk te zeggen. Het is van belang dat gemeenten hun basis op orde hebben. Kennis van de wetgeving is een must voor iedere gemeente, wellicht is hier een samenwerking tussen gemeenten mogelijk. Het contact zoeken met de indiener is levert veel winst op in de procedure.

¹ Artikel 4.6 Woo – de antimisbruik bepaling - bevat de mogelijkheid om een verzoek dat een ander doel heeft dan het verkrijgen van informatie of dat evident geen bestuurlijke aangelegenheid betreft niet te behandelen.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "Haersma Buma van, Sybrand" <[REDACTED]@leeuwarden.nl>
Sent: 11/20/2023 12:03:45 PM +00:00
To: "Oebele Brouwer" <[REDACTED]@achtkarspelen.nl>, <[REDACTED]@defryskemarren.nl>, <[REDACTED]@harlingen.nl>, <[REDACTED]@heerenveen.nl>, <[REDACTED]@ooststellingwerf.nl>
Cc:
Subject: Re: Artikel 41 brief

Ik kan mij na de zin die over de capaciteit nog de volgende aanvulling voorstellen:

Hier komt nog bij dat de politie veel uren kwijt is aan bureaucratie en nieuwe wetgeving. Een voorbeeld is de Wet open overheid die in de praktijk een forse aanslag betekent op de beperkte capaciteit.

Gr, Sybrand

Van: Oebele Brouwer
Verzonden: donderdag, november 16, 2023 7:53 AM
Onderwerp: Artikel 41 brief

In iedere driehoek zal de politiecapaciteit een terugkerend onderwerp van bespreking zijn. Wij kennen de problematiek.

In onze driehoek NO (Ameland, Schiermonnikoog, TD, 8K, Dantumadiel en NEF) is dit voor ons reden geweest om een zogenaamde artikel 41 brief op te stellen, gericht aan de regioburgemeester Koen Schuiling. Daarin doen wij een oproep om een signaal af te geven dat wij in ons gebied in toenemende mate problemen zien met het uitvoeren van de voor de gemeente zo cruciale werkzaamheden bij de politie. Ook is de meest recente brief van het ministerie van J&V die hier over gaat, verwerkt.

Morgen zien wij elkaar bij de burgemeesterskring. Daar wil ik de brief (die nog niet is verstuurd) bespreken om te zien of die ook een bredere ondertekening kan krijgen. Lukt het voor iemand morgen niet om te komen dan wordt een schriftelijke reactie op prijs gesteld.

Mei tige groetnis.

Oebele Brouwer, foarsitter treiehoek NO

Verstuurd vanaf mijn iPad

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

M E M O

Aan: Sybrand Buma
Van: 5.1.2e
Datum: 27 augustus 2024
Onderwerp: Knelpunten Woo

21 november, onderzoek uitvoeringscapaciteit Woo (digitaal, WEBEC)

Annotatie 5.1.2e

Deelnemers:

- Ellen van Doorne (directeur democratie en bestuur min BZK)
- Jacqueline Rutjens (directeur Woo min BZK)
- burgemeester Sybrand Buma

Aanleiding: Jij hebt Ellen van Doorne (directeur democratie en bestuur min BZK) gesproken in de marge van het SBO over de uitvoeringslast WOO. Ellen stelde voor om een overleg te plannen met Sybrand en de directeur Woo van BZK die verantwoordelijk is voor het onderzoek naar de uitvoeringslast van de Woo, zodat jij de signalen vanuit het SBO daarover direct aan haar kunt overbrengen.

Doel: Bespreken waar we als gemeente (maar ook andere instanties) tegen aanlopen bij de uitvoering van de wet . De wet kan verbeterd worden op de uitvoerbaarheid. Kort samengevat zijn de hoofdlijnen van het gesprek:

- Praktijkervaringen gemeente Leeuwarden
- Enorme capaciteit die procedures opslokken, die ook anders ingezet kan worden
- Complexiteit rondom het inroepen van de antimisbruikbepaling (omdat de verzoeker geen doel hoeft te stellen, heeft het bestuursorgaan in de praktijk onvoldoende informatie om te beoordelen of er sprake is van een kennelijk ander doel zoals bedoeld in artikel .6 Woo)
- Termijnen, met name bij zeer omvangrijke verzoeken

Als input kan je de bijgevoegde memo van 5.1.2e gebruiken over de Woo.

Aanleiding

Eind juni 2024 is de kabinetsreactie op de invoeringstoets Woo verschenen. De kern van de kabinetsreactie houdt in dat zal worden ingezet op een betere uitvoering én een betere uitvoerbaarheid van de Woo. Uit de reactie komt bovendien naar voren dat overheidsorganisaties veel capaciteit inzetten voor de afhandeling van Woo-verzoeken, maar dat het desondanks onmogelijk blijft om verzoeken binnen de huidige wettelijke kaders af te handelen. Ook blijkt dat omvangrijke en oneigenlijke verzoeken beslag op de capaciteit leggen voor de afhandeling van andere, kleinere verzoeken. Het kabinet wil daarom kijken naar concrete uitvoeringslasten, kosten en (benodigde) capaciteit voor de uitvoering van de Woo. Eind 2025 wordt daarom gestart met een vervroegde wetsevaluatie, waarvoor kwalitatieve input van gemeenten wenselijk is.

In een overleg op 17 juli 2024 hebben wij gesproken over de knelpunten die binnen de gemeente Leeuwarden worden ervaren met betrekking tot de Woo. Gedurende dit overleg hebben wij afgesproken dat ik u een opsomming van deze knelpunten zou doen toekomen, zodat u deze op landelijk niveau kunt gebruiken als input ter verbetering van de uitvoerbaarheid van de Woo. Daarom ontvangt u deze memo.

Complexiteit rondom het inroepen van de antimisbruikbepaling

Met het inroepen van de antimisbruikbepaling moet - begrijpelijkerwijs - terughoudend mee worden omgegaan, maar de toepassing is nu wel erg complex. Doordat een helder juridisch toepassingskader ontbreekt (de wettelijke bepaling ex artikel 4.6 Woo is zeer ruim en de rechtspraak is bovendien zeer casuïstisch), zijn gemeenten mogelijk onnodig terughoudend. Dit kan tot gevolg hebben dat de rechtspraak zich onvoldoende ontwikkelt.

Voorheen, op grond van de Wob, moest het doel voor openbaarmaking uitsluitend openbaarmaking zijn. Zo niet, dan was er sprake van misbruik. Tegenwoordig hoeft een verzoeker geen belang meer te stellen en lijkt het doel dus niet langer van belang. Ook wanneer iemand informatie verzoekt wegens een strikt persoonlijke aangelegenheid (en openbaarmaking an sich niet het doel is), kan er volgens de rechtspraak sprake zijn van een Woo-verzoek. Het roept de vraag op of dit daadwerkelijk het doel van de wetgever is geweest, nu de titel van de wet veronderstelt dat openbaarheid (voor eenieder) centraal staat.

Waar het enerzijds lijkt alsof het doel niet van belang is omdat de verzoeker bij diens verzoek geen doel hoeft te stellen, stelt de antimisbruikbepaling het volgende: *“Indien de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie of indien het verzoek evident geen bestuurlijke aangelegenheid betreft, kan het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek, dan wel onverwijld nadat is gebleken dat de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie, besluiten het verzoek niet te behandelen.”* Waar het op het eerste gezicht lijkt alsof het doel niet van belang is, speelt het doel kennelijk wel een rol bij de beoordeling van misbruik. Omdat de verzoeker geen doel hoeft te stellen, heeft het bestuursorgaan in de praktijk

onvoldoende informatie om te beoordelen of er sprake is van een kennelijk ander doel zoals bedoeld in artikel 4.6 Woo. Het zou daarom wenselijk zijn dat de verzoeker wel een doel dient te stellen. Zo wordt de discrepantie in de wetgeving weggenomen.

Praktijkervaringen binnen de gemeente Leeuwarden

Binnen de gemeente Leeuwarden is artikel 4.6 Woo slechts eenmaal ingeroepen. Desondanks hebben ambtenaren wel vaker het 'gevoel' dat er geschoten wordt met hagel.

- Fysiek Domein heeft driemaal een zeer omvangrijk verzoek in behandeling gehad, waarbij het doel niet helder was.
- Veiligheidsdomein heeft meerdere omvangrijke verzoeken behandeld, doorgaans van terugkerende personen. Afhandeling kan weken in beslag nemen en drukt daarom stevig op de capaciteit. Verzoeken houden regelmatig verband met andere procedures waarbij de gemeente betrokken is.
- Bij SSC is het vermoeden dat er weinig sprake is van misbruik. Desalniettemin legt de Woo wel druk op capaciteit wegens verzoeken 'tegen beter weten in'.
- Sociaal Domein heeft eenmaal het vermoeden van misbruik gehad, maar is terughoudend in het toepassen van artikel 4.6 Woo. De persoon in kwestie had reeds een bezwaar- en beroepsprocedure lopen omtrent eenzelfde Wob-verzoek. Vervolgens is hetzelfde verzoek ingediend op grond van de Woo.

Ter illustratie onderstaand een aantal casussen die bij het Veiligheidsdomein spelen en/of hebben gespeeld:

- Een burger doet een Woo-verzoek over de afhandeling van een Woo-verzoek. Er is lang gesproken over hoe hiermee om te gaan. Als je zoiets honoreert, blijf je in een vicieuze cirkel doorsteggelen. Dit kan (zeer) veel tijd vergen, omdat een burger op deze manier een bepaalde kwestie nooit hoeft te laten rusten. Bovendien biedt de misbruikbepaling hier (nog) weinig houvast, waardoor deze voor een bestuursorganen weinig uitkomst biedt. Het verdient aanbeveling om de misbruikbepaling duidelijker vorm te geven. Er is begrip voor het feit dat deze bepaling terughoudend moet worden toegepast, maar op dit moment wordt zelden gedurfd deze aan te wenden. Het is de vraag of dat de bedoeling van de wetgever is en of dat de uitvoerbaarheid van de Woo bevordert. Immers, het vergt veel capaciteit die niet kan worden ingezet ten behoeve van burgers die de Woo inroepen zoals waarvoor die bedoeld is.
- Een burger stuurt aanhoudend brieven (in de vorm van Woo-verzoeken, maar ook andere soorten brieven) over eenzelfde onderwerp. De burger vraagt telkens (net iets andere) informatie op die te relateren is aan eenzelfde kwestie. Daardoor ontstaat het gevoel dat de burger bewust bezig is om het bestuursorgaan te frustreren. Het voelt eveneens alsof deze burger de beslissingen van ons bestuursorgaan niet respecteert en de Woo 'gebruikt' om zich maar niet neer te hoeven leggen bij bepaalde beslissingen en/of antwoorden die hij/zij ontvangt. De burger gebruikt de Woo meer om te klagen dan om

informatie voor eenieder openbaar te maken. Bovendien creëert de burger zijn eigen bestuurlijke informatie, waar hij vervolgens weer een Woo-verzoek over indient.

- Met een verzoeker is afgestemd dat zijn/haar verzoek wordt afgedaan als informeel informatieverzoek en niet als zijnde Woo-verzoek. Dit omdat de verzoeker - gelet op privacyredenen - helemaal niet gebaat is bij openbaarmaking voor eenieder. Een informeel informatieverzoek, waarbij die openbaarmaking niet plaatsvindt, leek daarom een geschikter middel. Nu de uitkomst van het informatieverzoek kennelijk niet naar wens is, wordt de Woo plotseling alsnog aangewend. Dit terwijl door de verzoeker reeds is aangegeven dat de informatie enkel wordt opgevraagd voor eigen gebruik en de verzoeker niet per se gebaat is bij openbaarmaking. Ook hier wordt de Woo dus gebruikt om zich maar niet hoeven neer te leggen bij een beslissing. Dit vergt veel tijd, omdat er opnieuw een uitvoerig besluit moet worden opgesteld en er in deze specifieke situatie ook nog een bezwaarprocedure moet worden gevoerd.
- Een ontevreden verzoeker doet niet alleen zelf verzoeken, maar spoort tientallen andere burgers - vanuit het gehele land - aan om Woo-verzoeken in te dienen. Het belang dat zij bij de informatie hebben is onzes inziens minimaal, maar kan wettelijk gezien geen rol spelen bij de beoordeling.

4-1

Termijnen

Wanneer het bestuursorgaan meent dat er sprake is van misbruik in de zin van artikel 4.6 Woo, moet het bestuursorgaan dat binnen twee weken kenbaar maken aan de verzoeker. Deze termijn is in de praktijk zeer kort, omdat de behandelaar van het verzoek ook andere werkzaamheden heeft. Daar komt bij dat misbruik geen eenvoudige kwestie is (zo blijkt ook uit deze memo). Het maken van een inhoudelijke afweging en het inschatten van de juridische haalbaarheid vergt tijd en overleg. Bovendien dient er bestuurlijke afstemming plaats te vinden.

Als er geen sprake is van misbruik, maar wel van een zeer omvangrijk verzoek zijn de afhandelingstermijnen die de Woo biedt ontoereikend. Het is praktisch gezien niet haalbaar om de duizenden pagina's waar soms om verzocht wordt tijdig te anonimiseren en na te lopen op wettelijke weigeringsgronden. Bij het overschrijden van de termijn loopt het bestuursorgaan - ondanks de onmogelijke haalbaarheid - het risico op het verbeuren van een dwangsom. De wet biedt de mogelijkheid om in overleg met de verzoeker prioritering aan te bieden, maar daarbij is het verplicht dat de verzoeker daarmee akkoord gaan. Nu omvangrijke verzoeken veelal afkomstig zijn van burgers die onvrede willen uiten jegens het bestuursorgaan, ligt zo'n akkoord doorgaans niet voor de hand.

Resumerend

De (zeer ruime) reikwijdte van de Woo, ofwel het niet hoeven stellen van een belang, is helder geformuleerd in de wet, maar het zorgt voor gebruik van de Woo op een wijze waarvoor de Woo niet is bedoeld. Het is de vraag of dit de bedoeling van de wetgever is geweest en of er niet meer kaders zouden moeten worden geboden in de wet.

Blad 5

Verder biedt de wet geen redelijke termijn voor zeer omvangrijke verzoeken.

Notes

4-1

wooverzoeken van raadsleden
woo verzoeken over integriteitsafhandelingen
journalist die stukken opvraagt maar ontstemt is over openbaarmaking.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "Koppers, M.W. (Regioburgemeesters)" <[REDACTED]>@regioburgemeesters.nl>
Sent: 9/15/2025 12:16:31 PM +00:00
To: <[REDACTED]>@oostgelre.nl>, <[REDACTED]>@tilburg.nl>, <[REDACTED]>@vlissingen.nl>, <[REDACTED]>@rotterdam.nl>, <[REDACTED]>@amsterdam.nl>, <[REDACTED]>@nijmegen.nl>, <[REDACTED]>@eindhoven.nl>, <[REDACTED]>@denhaag.nl " <[REDACTED]>@denhaag.nl >, <[REDACTED]>@haarlem.nl>, <[REDACTED]>@utrecht.nl>, "Haersma Buma van, Sybrand" <[REDACTED]>@leeuwarden.nl>, <[REDACTED]>@maastricht.nl>
Cc: <[REDACTED]>@tilburg.nl>, <[REDACTED]>@politie.nl>, <[REDACTED]>@rotterdam.nl>, <[REDACTED]>@amsterdam.nl>, <[REDACTED]>@vlissingen.nl>, <[REDACTED]>@rvs-mn.nl>, <[REDACTED]>@Rotterdam.nl>, <[REDACTED]>@politie.nl>, <[REDACTED]>@politie.nl>, <[REDACTED]>@politie.nl>, <[REDACTED]>@denhaag.nl>, <[REDACTED]>@politie.nl>, "5.1.2e (Regioburgemeesters)" <[REDACTED]>@regioburgemeesters.nl>, "5.1.2e (Regioburgemeesters)" <[REDACTED]>@regioburgemeesters.nl>, "Secretariaat Regioburgemeesters" <[REDACTED]>@regioburgemeesters.nl>
Subject: Concept-reactie wetsvoorstel gegevensvergaring openbare orde

Geachte (regio)burgemeesters,

Op 4 juli is het wetsvoorstel gegevensvergaring openbare orde ([Overheid.nl | Consultatie Wet gegevensvergaring openbare orde](#)) aan u aangeboden ter consultatie. In afstemming met de VNG en het NGB hebben wij bijgaande consultatiereactie opgesteld.

Graag verneem ik of u akkoord gaat met deze reactie, die in lijn is met hetgeen hierover besproken is in het (vooroverleg) LOVP van 30 juni. De concept-brief is reeds akkoord bevonden door de VNG (commissie Bestuur en Middelen) en het NGB.

Ik verneem u reactie graag uiterlijk volgende week maandag 22 september. Als u nog vragen heeft over het wetsvoorstel of de concept-brief, dan hoor ik dit ook graag.

Met vriendelijke groet,

Marlies Koppers

Marlies Koppers
Strategisch beleidsadviseur Bureau Regioburgemeesters
Prins Clauslaan 16, 2595 AJ Den Haag
Postbus 20305, 2500 EH Den Haag
M [REDACTED]
T [REDACTED] (secretariaat)
S www.regioburgemeesters.nl

Woensdag vrij

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "Haersma Buma van, Sybrand" <[redacted]@leeuwarden.nl>
Sent: 11/29/2024 5:06:22 PM +00:00
To: [redacted] <[redacted]@leeuwarden.nl>
[redacted] <[redacted]@leeuwarden.nl>, [redacted] <[redacted]@leeuwarden.nl>, [redacted] <[redacted]@leeuwarden.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@leeuwarden.nl>, [redacted] <[redacted]@leeuwarden.nl>, [redacted] <[redacted]@leeuwarden.nl>
Subject: Re: Concept: vragen aan de Kmar - voor akkoord

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: Thursday, November 28, 2024 4:52:46 PM
Aan: Buma, Sybrand
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted];
[redacted]
Onderwerp: Concept: vragen aan de Kmar - voor akkoord

[redacted]

[redacted] In dat geval zal hij
gestalte moeten geven aan zijn verantwoordingsplicht op grond van de Gemeentewet (met
inachtneming van de Woo-uitzonderingsgronden). Wat kan de burgemeester dan precies delen? In

hoeverre draait dit om informatie die op basis van de Woo niet openbaar mág worden (bijvoorbeeld omdat die de veiligheid van de staat zou kunnen schaden – artikel 5.1 lid 1 sub b van de Woo). Ditzelfde speelt overigens als er een Woo-verzoek van een derde binnen zou komen.

Graag vernemen we hoe de Kmar op deze vragen reageert.

Graag hoor ik of je akkoord bent met deze vragen. In dat geval stuur ik deze naar 5.1.2e van de Kmar.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e | Stafadviseur
Sector Juridische en Veiligheidszaken
E 5.1.2e [@leeuwarden.nl](mailto:5.1.2e@leeuwarden.nl)
T 14 058

Gemeente Leeuwarden

Oldehoofsterkerkhof 2

Postbus 21000, 8900 JA LEEUWARDEN

T 14 058 | Leeuwarden.nl | [Twitter](https://twitter.com/Leeuwarden) | [Facebook](https://www.facebook.com/Leeuwarden)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 4.1 lid 4	Buiten reikwijdte verzoek	1
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "Haersma Buma van, Sybrand" <[REDACTED]@leeuwarden.nl>
Sent: 1/18/2021 9:24:52 AM +00:00
To: "Bronswijk J.J. (Jeroen)" <[REDACTED]@rotterdam.nl>
Cc: "Marja van Bijsterveldt" <[REDACTED]@delft.nl>, <[REDACTED]@eindhoven.nl>
Subject: Re: Aanpassingen A4 CDA inzet volgende kabinetsperiode

Beste Jeroen,

4.1.4

A large rectangular area of the email body is completely redacted with a solid grey fill.

Tot slot is interessant dat door de toeslagen affaire de WOB nog veel ruimer gaat worden. De ‘persoonlijke beleidsopvattingen’ schijnen nu ook openbaar te moeten gaan worden.

4.1.4

A rectangular area of the email body is redacted with a solid grey fill.

Hartelijke groeten,

Sybrand

Sybrand van Haersma Buma
Burgemeester
E ^{5.1.2e} [@leeuwarden.nl](mailto:sybrand.van.haersma.buma@leeuwarden.nl)
T ^{5.1.2e}

Gemeente Leeuwarden

[Hofplein 38](#)

[Postbus 21000, 8900 JA LEEUWARDEN](#)

T 14 058 | Leeuwarden.nl | [Twitter](#) | [Facebook](#)

Op 14 jan. 2021 om 16:25 heeft Bronswijk J.J. (Jeroen) het volgende geschreven:

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Dag Marja, Sybrand en Stijn,

Hierbij de nieuwe aanzet met de aanpassingen van afgelopen dinsdag. Dinsdagavond aanstaande wordt de tweede sessie gepland.

Sybrand, jij gaf aan mee te willen schrijven bij de 'preambule', bijgaand stuur ik je een eerste aanzet.

Stijn, ook jij gaf aan mee te willen schrijven bij het vierde punt (het aanscherpen van 'integraal arrangeren wonen/werk'). Ik heb hierbij ook een eerste aanzet opgesteld.

Mochten jullie aanvullingen hebben dan hoor ik het graag, pas vooral aan! Ik zal maandag de nieuwe versie rondsturen richting alle deelnemers.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Bronswijk

Politiek assistent wethouder Sven de Langen

Gemeente Rotterdam

Mobiel

Email [@rotterdam.nl](mailto:5.1.2e@rotterdam.nl)

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.

Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 4.1 lid 4	Buiten reikwijdte verzoek	1
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3, 4

Landelijke knelpunten Wet open overheid (Woo)

1. Complexiteit rondom het invoeren van de antisprakebepaling (artikel 4.6 Woo):

Met het invoeren van de antisprakebepaling moet - begrijpelijkerwijs - terughoudend mee worden omgegaan, maar de toepassing is nu wel erg complex. Doordat een helder juridisch toepassingskader ontbreekt (de wettelijke bepaling ex artikel 4.6 Woo is zeer ruim en de rechtspraak is bovendien zeer casuïstisch), zijn gemeenten mogelijk onnodig terughoudend. Dit kan tot gevolg hebben dat de rechtspraak zich onvoldoende ontwikkelt.

Voorheen, op grond van de Wob, moest het doel voor openbaarmaking uitsluitend openbaarmaking zijn. Zo niet, dan was er sprake van misbruik. Tegenwoordig hoeft een verzoeker geen belang meer te stellen en lijkt het doel dus langer van belang. Ook wanneer iemand informatie verzoekt wegens een strikt persoonlijke aangelegenheid (en openbaarmaking an sich niet het doel is), kan er volgens de rechtspraak sprake zijn van een Woo-verzoek. Het roept de vraag op of dit daadwerkelijk het doel van de wetgever is geweest, nu de titel van de wet veronderstelt openbaarheid (voor eenieder) centraal staat.

Waar het enerzijds lijkt alsof het doel niet van belang is omdat de verzoeker bij diens verzoek geen doel hoeft te stellen, stelt de antisprakebepaling het volgende: *“Indien de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie of indien het verzoek evident geen bestuurlijke aangelegenheid betreft, kan het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek, dan wel onverwijld nadat is gebleken dat de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie, besluiten het verzoek niet te behandelen.”* Waar het op het eerste gezicht lijkt alsof het doel niet van belang is, speelt het doel kennelijk wel een doel bij de beoordeling van misbruik. Omdat de verzoeker geen doel hoeft te stellen, heeft het bestuursorgaan in de praktijk onvoldoende informatie om te beoordelen of er sprake is van een kennelijk ander doel zoals bedoeld in artikel 4.6 Woo. Het zou daarom wenselijk zijn dat de verzoeker wel een doel dient te stellen. Zo wordt de discrepantie in de wetgeving weggenomen.

2. Ervaringen binnen de gemeente Leeuwarden

Binnen de gemeente Leeuwarden is artikel 4.6 Woo slechts eenmaal ingeroepen. Desondanks hebben ambtenaren wel vaker het ‘gevoel’ dat er geschoten wordt met hagel.

- Fysiek Domein heeft driemaal een zeer omvangrijk verzoek in behandeling gehad, waarbij het doel niet helder was.
- Veiligheidsdomein heeft meerdere omvangrijke verzoeken behandeld, doorgaans van terugkerende personen. Afhandeling kan weken in beslag nemen. Verzoeken houden regelmatig verband met andere procedures waarbij de gemeente betrokken is.
- Bij SSC is het vermoeden dat er weinig sprake is van misbruik. Desalniettemin legt de Woo wel druk op capaciteit wegens verzoeken ‘tegen beter weten in’.
- Sociaal Domein heeft eenmaal het vermoeden van misbruik gehad, maar is terughoudend in het toepassen van artikel 4.6 Woo. De persoon in kwestie had reeds een bezwaar- en beroepsprocedure lopen omtrent eenzelfde Wob-verzoek. Vervolgens is hetzelfde verzoek ingediend op grond van de Woo.

Ter illustratie onderstaand een aantal casussen die bij het Veiligheidsdomein spelen en/of hebben gespeeld:

- Een burger doet een Woo-verzoek over de afhandeling van een Woo-verzoek. Er is lang gesproken over hoe hiermee om te gaan. Als je zoiets honoreert, blijf je in een vicieuze cirkel doorsteggelen. Dit kan (zeer) veel tijd vergen, omdat een burger op deze manier een bepaalde kwestie nooit hoeft te laten rusten. Bovendien biedt de misbruikbepaling hier (nog) weinig houvast, waardoor deze voor een bestuursorganen weinig uitkomst biedt. Het verdient aanbeveling om de misbruikbepaling duidelijker vorm te geven. Er is begrip voor het feit dat deze bepaling terughoudend moet worden toegepast, maar op dit moment wordt zelden gedurfd deze aan te wenden. Het is de vraag of dat de bedoeling van de wetgever is en of dat de uitvoerbaarheid van de Woo bevordert. Immers, het vergt veel capaciteit die niet kan worden ingezet ten behoeve van burgers die de Woo inroepen zoals waarvoor die bedoeld is.
- Een burger stuurt aanhoudend brieven (in de vorm van Woo-verzoeken, maar ook andere soorten brieven) over eenzelfde onderwerp. De burger vraagt telkens (net iets andere) informatie op die te relateren is aan eenzelfde kwestie. Daardoor ontstaat het gevoel dat de burger bewust bezig is om het bestuursorgaan te frustreren. Het voelt eveneens alsof deze burger de beslissingen van ons bestuursorgaan niet respecteert en de Woo 'gebruikt' om zich maar niet neer te hoeven leggen bij bepaalde beslissingen en/of antwoorden die hij/zij ontvangt. De burger gebruikt de Woo meer om te klagen dan om informatie voor eenieder openbaar te maken. Bovendien creëert de burger zijn eigen bestuurlijke informatie, waar hij vervolgens weer een Woo-verzoek over indient.
- Met een verzoeker is afgestemd dat zijn/haar verzoek wordt afgedaan als informeel informatieverzoek en niet als zijnde Woo-verzoek. Dit omdat de verzoeker - gelet op privacyredenen - helemaal niet gebaat is bij openbaarmaking voor eenieder. Een informeel informatieverzoek, waarbij die openbaarmaking niet plaatsvindt, leek daarom een geschikter middel. Nu de uitkomst van het informatieverzoek kennelijk niet naar wens is, wordt de Woo plotseling alsnog aangewend. Dit terwijl door de verzoeker reeds is aangegeven dat de informatie enkel wordt opgevraagd voor eigen gebruik en de verzoeker niet per se gebaat is bij openbaarmaking. Ook hier wordt de Woo dus gebruikt om zich maar niet hoeven neer te leggen bij een beslissing. Dit vergt veel tijd, omdat er opnieuw een uitvoerig besluit moet worden opgesteld en er in deze specifieke situatie ook nog een bezwaarprocedure moet worden gevoerd.

Resumerend

De (zeer ruime) reikwijdte van de Woo, ofwel het niet hoeven stellen van een belang, is helder geformuleerd in de wet, maar het zorgt voor gebruik van de Woo op een wijze waarvoor de Woo niet is bedoeld. Het is de vraag of dit de bedoeling van de wetgever is geweest en of er niet meer kaders zouden moeten worden geboden in de wet.

From: "Haersma Buma van, Sybrand" <5.1.2e@leeuwarden.nl>
Sent: 6/29/2026 11:03:55 AM +00:00
To: "Sybrand Buma" <5.1.2e>
Cc:
Subject: Fw: Kabinet zet vol in op slagvaardigere overheid

Van: 5.1.2e
Verzonden: Friday, 26 June 2026 17:13:19
Aan: Haersma Buma van, Sybrand
Onderwerp: FW: Kabinet zet vol in op slagvaardigere overheid
Vereenvoudingswet – WOO “wordt tegen het licht gehouden”.
Groet, 5.1.2e

Van: Ministerraad
Verzonden: vrijdag 26 juni 2026 14:49
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Kabinet zet vol in op slagvaardigere overheid

Kabinet zet vol in op slagvaardigere overheid

26 juni 2026 | 14:49

De overheid dreigt vast te lopen. Regels stapelen zich op, verantwoordelijkheden zijn versnipperd en de overheid heeft te veel gezichten voor mensen en bedrijven. Dat moet anders: minder en eenvoudigere regels, betere samenwerking, goede digitale dienstverlening en een efficiëntere, kleinere organisatie. De taskforce Slagvaardige Overheid heeft hiervoor de eerste acties in gang gezet.

Een slagvaardige overheid doet wat ze belooft: sneller, eenvoudiger en met minder gedoe. Staatssecretaris Van der Burg benadrukt dat deze verandering een marathon is, en geen sprint: “We kunnen niet alles in één keer oplossen, maar we kunnen wel nu al elke dag stappen zetten om het beter te doen. Mensen en bedrijven moeten zo snel mogelijk het verschil gaan merken.”

Concrete acties voor een slagvaardigere overheid

De taskforce werkt aan minder en eenvoudigere regels, betere (digitale) dienstverlening en vernieuwing van de Rijksdienst.

Er komt een jaarlijks terugkerende vereenvoudigingswet. Met deze wet worden structureel overbodige regels en wetten afgeschaft. Jaarlijks worden minimaal 500 regels geschrapt of vereenvoudigd. Ook de Omgevingswet en Wet Open Overheid worden tegen het licht gehouden.

Mensen en bedrijven moeten de overheid ervaren als één toegankelijke partij. Daarvoor moeten organisaties zoals de Belastingdienst, de Kamer van Koophandel en gemeenten soepeler gegevens kunnen delen, zodat ondernemers in zwaar weer bijvoorbeeld sneller hulp krijgen. In enkele gemeenten is nu ook een hulpteam gestart voor ondernemers in zwaar weer. Deze zomer start de Nederlandse Digitale Dienst, die de digitalisering van de overheid versnelt met gedeelde standaarden en slimme inzet van technologie.

De verandering is een gezamenlijke opdracht voor ministeries, medeoverheden, inspecties en maatschappelijke organisaties. De taskforce, die bestaat uit de coördinerend staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Slagvaardige Overheid, de staatssecretaris van Digitale Economie en Soevereiniteit en de ministers van Financiën, Binnenlandse Zaken en Economische Zaken, werkt aan teams die organisatiegrenzen overstijgen, met gezamenlijk eigenaarschap. Ook komt er minder controle om de controle, en wordt het toezichtstelsel hervormd om efficiënter te werken.

De overheid zal op deze manier slimmer en efficiënter gaan werken, waardoor het ambtenarenapparaat kleiner kan worden. De helft van de banen bij ministeries bestaat uit overheadfuncties (zoals ondersteunende functies en management). Het streven is om dit percentage geleidelijk te verlagen naar ongeveer 35. Hierbij wordt waar mogelijk AI ingezet. Ook moet de externe inhuur verminderen tot maximaal 10% van de totale personele uitgaven. Dit draagt bij aan de efficiencytaakstelling (oplopend tot 0,4 miljard euro vanaf 2030) en de taakstelling Slagvaardige Overheid (oplopend tot 1 miljard euro in 2030).

De inhoud van dit bericht is opgesteld door:

- Ministerraad
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De volgende thema's zijn gekoppeld:

- Overig

U ontvangt dit bericht omdat u zich heeft geabonneerd op de ontvangst van persberichten van één of meerdere van de genoemde afzenders en/of thema's op het e-mailadres

5.1.2e

@leeuwarden.nl. Afzenders delen onderling geen abonneelijsten.

[Afmelden](#) | [Abonnementen beheren](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u zich niet heeft geabonneerd of indien dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the consignee or if this message was sent to you mistakenly, you are requested to inform the sender and delete the message.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

MEMO

Aan: Sybrand Buma

Van: 5.1.2e

Datum: 27 augustus 2024

Onderwerp: Knelpunten Woo

Aanleiding

Eind juni 2024 is de kabinetsreactie op de invoeringstoets Woo verschenen. De kern van de kabinetsreactie houdt in dat zal worden ingezet op een betere uitvoering én een betere uitvoerbaarheid van de Woo. Uit de reactie komt bovendien naar voren dat overheidsorganisaties veel capaciteit inzetten voor de afhandeling van Woo-verzoeken, maar dat het desondanks onmogelijk blijft om verzoeken binnen de huidige wettelijke kaders af te handelen. Ook blijkt dat omvangrijke en oneigenlijke verzoeken beslag op de capaciteit leggen voor de afhandeling van andere, kleinere verzoeken. Het kabinet wil daarom kijken naar concrete uitvoeringslasten, kosten en (benodigde) capaciteit voor de uitvoering van de Woo. Eind 2025 wordt daarom gestart met een vervroegde wetsevaluatie, waarvoor kwalitatieve input van gemeenten wenselijk is.

In een overleg op 17 juli 2024 hebben wij gesproken over de knelpunten die binnen de gemeente Leeuwarden worden ervaren met betrekking tot de Woo. Gedurende dit overleg hebben wij afgesproken dat ik u een opsomming van deze knelpunten zou doen toekomen, zodat u deze op landelijk niveau kunt gebruiken als input ter verbetering van de uitvoerbaarheid van de Woo. Daarom ontvangt u deze memo.

Complexiteit rondom het invoeren van de antimisbruikbepaling

Met het invoeren van de antimisbruikbepaling moet - begrijpelijkerwijs - terughoudend mee worden omgegaan, maar de toepassing is nu wel erg complex. Doordat een helder juridisch toepassingskader ontbreekt (de wettelijke bepaling ex artikel 4.6 Woo is zeer ruim en de rechtspraak is bovendien zeer casuïstisch), zijn gemeenten mogelijk onnodig terughoudend. Dit kan tot gevolg hebben dat de rechtspraak zich onvoldoende ontwikkelt.

Voorheen, op grond van de Wob, moest het doel voor openbaarmaking uitsluitend openbaarmaking zijn. Zo niet, dan was er sprake van misbruik. Tegenwoordig hoeft een verzoeker geen belang meer te stellen en lijkt het doel dus niet langer van belang. Ook wanneer iemand informatie verzoekt wegens een strikt persoonlijke aangelegenheid (en openbaarmaking an sich niet het doel is), kan er volgens de rechtspraak sprake zijn van een Woo-verzoek. Het roept de vraag op of dit daadwerkelijk het doel van de wetgever is geweest, nu de titel van de wet veronderstelt dat openbaarheid (voor eenieder) centraal staat.

Waar het enerzijds lijkt alsof het doel niet van belang is omdat de verzoeker bij diens verzoek geen doel hoeft te stellen, stelt de antimisbruikbepaling het volgende: *“Indien de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie of indien het verzoek evident geen bestuurlijke aangelegenheid betreft, kan het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek, dan wel onverwijld nadat is gebleken dat de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie, besluiten het verzoek niet te behandelen.”* Waar het op het eerste gezicht lijkt alsof het doel niet van belang is, speelt het doel kennelijk wel een rol bij de beoordeling van misbruik. Omdat de verzoeker geen doel hoeft te stellen, heeft het bestuursorgaan in de praktijk onvoldoende informatie om te beoordelen of er sprake is van een kennelijk ander doel zoals bedoeld in artikel 4.6 Woo. Het zou daarom wenselijk zijn dat de verzoeker wel een doel dient te stellen. Zo wordt de discrepantie in de wetgeving weggenomen.

Praktijkervaringen binnen de gemeente Leeuwarden

Binnen de gemeente Leeuwarden is artikel 4.6 Woo slechts eenmaal ingeroepen. Desondanks hebben ambtenaren wel vaker het ‘gevoel’ dat er geschoten wordt met hagel.

- Fysiek Domein heeft driemaal een zeer omvangrijk verzoek in behandeling gehad, waarbij het doel niet helder was.
- Veiligheidsdomein heeft meerdere omvangrijke verzoeken behandeld, doorgaans van terugkerende personen. Afhandeling kan weken in beslag nemen. Verzoeken houden regelmatig verband met andere procedures waarbij de gemeente betrokken is.
- Bij SSC is het vermoeden dat er weinig sprake is van misbruik. Desalniettemin legt de Woo wel druk op capaciteit wegens verzoeken ‘tegen beter weten in’.
- Sociaal Domein heeft eenmaal het vermoeden van misbruik gehad, maar is terughoudend in het toepassen van artikel 4.6 Woo. De persoon in kwestie had reeds een bezwaar- en beroepsprocedure lopen omtrent eenzelfde Wob-verzoek. Vervolgens is hetzelfde verzoek ingediend op grond van de Woo.

Ter illustratie onderstaand een aantal casussen die bij het Veiligheidsdomein spelen en/of hebben gespeeld:

- Een burger doet een Woo-verzoek over de afhandeling van een Woo-verzoek. Er is lang gesproken over hoe hiermee om te gaan. Als je zoiets honoreert, blijf je in een vicieuze cirkel doorsteggelen. Dit kan (zeer) veel tijd vergen, omdat een burger op deze manier een bepaalde kwestie nooit hoeft te laten rusten. Bovendien biedt de misbruikbepaling hier (nog) weinig houvast, waardoor deze voor een bestuursorganen weinig uitkomst biedt. Het verdient aanbeveling om de misbruikbepaling duidelijker vorm te geven. Er is begrip voor het feit dat deze bepaling terughoudend moet worden toegepast, maar op dit moment wordt zelden gedurfd deze aan te wenden. Het is de vraag of dat de bedoeling van de wetgever is en of dat de uitvoerbaarheid van de Woo bevordert. Immers, het vergt veel capaciteit die niet kan worden ingezet ten behoeve van burgers die de Woo inroepen zoals waarvoor die bedoeld is.

- Een burger stuurt aanhoudend brieven (in de vorm van Woo-verzoeken, maar ook andere soorten brieven) over eenzelfde onderwerp. De burger vraagt telkens (net iets andere) informatie op die te relateren is aan eenzelfde kwestie. Daardoor ontstaat het gevoel dat de burger bewust bezig is om het bestuursorgaan te frustreren. Het voelt eveneens alsof deze burger de beslissingen van ons bestuursorgaan niet respecteert en de Woo 'gebruikt' om zich maar niet neer te hoeven leggen bij bepaalde beslissingen en/of antwoorden die hij/zij ontvangt. De burger gebruikt de Woo meer om te klagen dan om informatie voor eenieder openbaar te maken. Bovendien creëert de burger zijn eigen bestuurlijke informatie, waar hij vervolgens weer een Woo-verzoek over indient.
- Met een verzoeker is afgesteld dat zijn/haar verzoek wordt afgedaan als informeel informatieverzoek en niet als zijnde Woo-verzoek. Dit omdat de verzoeker - gelet op privacyredenen - helemaal niet gebaat is bij openbaarmaking voor eenieder. Een informeel informatieverzoek, waarbij die openbaarmaking niet plaatsvindt, leek daarom een geschikter middel. Nu de uitkomst van het informatieverzoek kennelijk niet naar wens is, wordt de Woo plotseling alsnog aangewend. Dit terwijl door de verzoeker reeds is aangegeven dat de informatie enkel wordt opgevraagd voor eigen gebruik en de verzoeker niet per se gebaat is bij openbaarmaking. Ook hier wordt de Woo dus gebruikt om zich maar niet hoeven neer te leggen bij een beslissing. Dit vergt veel tijd, omdat er opnieuw een uitvoerig besluit moet worden opgesteld en er in deze specifieke situatie ook nog een bezwaarprocedure moet worden gevoerd.

Resumerend

De (zeer ruime) reikwijdte van de Woo, ofwel het niet hoeven stellen van een belang, is helder geformuleerd in de wet, maar het zorgt voor gebruik van de Woo op een wijze waarvoor de Woo niet is bedoeld. Het is de vraag of dit de bedoeling van de wetgever is geweest en of er niet meer kaders zouden moeten worden geboden in de wet.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1